

Aanvaard het lot

(Liezi, de taoïstische kunst van het relativeren)

Van de drie grote vertegenwoordigers van het daoïstische gedachtegoed – Laozi, Zhuangzi en Liezi – is die laatste het minst bekend. Terwijl de geschriften van Laozi en Zhuangzi graag gelezen en alom geprezen worden, moet Liezi het met minder aandacht en waardering stellen. Dat heeft deels te maken met twijfels over de echtheid van *Liezi*, het boek dat zijn naam als titel draagt. De filosoof Liezi (Meester Lie), wiens volledige naam Lie Yukou was, leefde in de vierde eeuw vóór het begin van onze jaartelling. Geleerden hebben echter na grondig tekstueel onderzoek vastgesteld dat het boek *Liezi* pas in de derde eeuw ná het begin van onze jaartelling tot stand is gekomen en dus niet door Lie Yukou kan zijn geschreven. Ook al is het werk samengesteld uit veel ouder materiaal, deze vaststelling leidde tot het onverbiddelijke oordeel ‘vervalsing’ en maakte *Liezi* tot een tweederangs boek.

Wie echter niet wakker ligt van de vraag of *Liezi* 24 of ‘slechts’ 17 eeuwen oud is en het boek eenvoudigweg neemt voor wat het is, die kan er veel leesplezier aan beleven.

Bij Uitgeverij Augustus, die vorig jaar nog *De volledige geschriften van Zhuangzi* heeft uitgegeven, is nu de volledige Nederlandse vertaling van de geschriften van Liezi verschenen, meesterlijk overgezet uit het Klassiek Chinees en uitgebreid toegelicht door Jan De Meyer.

Een van de terugkerende thema’s in het boek is het lot. *Liezi* is samengesteld in roerige tijden, waarin voortdurende machtswisselingen ervoor zorgden dat leden van de geletterde bovenklasse van de maatschappij hun leven niet zeker waren. Sommigen onttrokken zich aan het gevaarlijke politieke bedrijf, anderen zochten naar middelen voor onsterfelijkheid. De boodschap van *Liezi* is vooral nuchter, relativerend en optimistisch. De menselijke geest is te

beperkt om de ingewikkelde werkelijkheid volledig te doorgronden, zo stelt *Liezi*. Omdat wij niet in staat zijn het waarom van de dingen te bevatten, laat staan er invloed op uit te oefenen, kunnen we beter gewoonweg aanvaarden dat dingen gebeuren omdat ze nu eenmaal gebeuren. Deze berusting in het lot wordt treffend toegelicht in deze passage:

“Onder de inwoners van Wei was er een zekere Dongmen Wu, die niet verdrietig was toen zijn zoon stierf. Zijn bediende vroeg hem: ‘Niemand in de hele wereld hield nog meer van een zoon dan u. Nu is uw zoon dood, maar u bent niet verdrietig. Hoe komt dat?’ Dongmen Wu antwoordde: ‘Ooit was er een tijd dat ik geen zoon had, en gedurende de periode dat ik geen zoon had was ik niet verdrietig. Nu mijn zoon dood is, is dat hetzelfde als vroeger, toen ik nog geen zoon had. Waarom zou ik verdrietig zijn?’”

Aanvaarding van het lot, hoe triest dat ook is, leidt in *Liezi* dus niet tot neerslachtigheid, maar juist tot een opgewekte en ondernemende levenshouding. Zoals ook in deze aansporing, die in de oorspronkelijke tekst even opzweepend klinkt als in De Meyers vertaling:

“Geef je over aan alles wat je oren willen horen, geef je over aan alles wat je ogen willen zien, geef je over aan alles wat je neus wil volgen, geef je over aan alles wat je mond wil zeggen, geef je over aan alles wat je lijf ontspannend vindt, geef je over aan alles wat je ambitie wil verwezenlijken.”

Kortom, wie na het lezen van dit boek overtuigd is van Liezi’s wijze raad, die aanvaardt dat niet alles loopt zoals gewenst en geniet ondertussen zo intens mogelijk van het leven dat hem of haar is gegeven. 友